

Başvuru Numarası	: 2023/496
Toplantı Tarihi/Sayısı	: 14.9.2023/36
Karar Numarası	: 2023/651
Başvuran	: E.I.
Başvuran Vekili	: -
Adres	: -
Muhatap Kurum/Kişi	: Sakarya 2 No.lu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
Muhatap Adres	: -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, başvuranın sözel ve fiziksel şiddete maruz kaldığı iddiasına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle;

a. Sakarya 2 No.lu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunun F bloğunda 10/9/2022 tarihinde saat 00.15-00.17 arasında infaz ve koruma baş memuru tarafından kendisine sözel ve fiziksel şiddet uygulandığını, söz konusu olaya ilişkin kamera kayıtlarının bulunduğunu,

b. Söz konusu baş memur ile kendisinin husumetli olduğu mahpusun arkadaşlık ilişkisinin olduğunu,

c. Bulunduğu Kurumda can güvenliğinin olmadığını iddia etmektedir.

3. Muhatap Sakarya 2 No.lu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan yazılı görüşte özetle;

a. Başvuranın bulunduğu ... koğuşunda 10/9/2022 tarihinde saat 21.27'de acil butonuna basılması üzerine görevli personel tarafından koğuşa gidilerek kapı mazgalından ne olduğunun sorulduğu, başvuran ile koğuştaki başka bir mahpusun kavga ettiğinin anlaşılması üzerine durumun vardiya baş memurlarına bildirildiği, gerekli güvenlik önlemleri alınarak yeterli sayıda personelle birlikte koğuşa girildiği,

b. Yaşanan olayın ardından başvuranın koğuştan alınarak darp raporu için hastaneye sevk edildiği, hastane dönüşü tedbir amaçlı ... koğuşa götürüldüğü sırada başvuranın koğuşa geçmemek için direnmesi ve gerekli uyarılar yapılmasına rağmen davranışından vazgeçmemesi üzerine zor kullanılarak ve gerekli güvenlik önlemleri alınarak ... alt bir numaralı koğuşa yerleştirildiği,

c. Başvuranın bloktan sorumlu nöbetçi memurlar ile vardiya baş memurlarına yönelik tehdit içerikli ifadeler kullandığı, saat 00.25'te ... koğuşun butonunun çalması üzerine koğuş kapısına gidildiği, başvuranın görevli memurlara yönelik tehdit içerikli konuşmalarına devam ettiği, başvuranın söz konusu eylemleri nedeniyle 11 gün hücreye koyma cezasının verildiği ve başvuran hakkında başlatılan adli kovuşturmanın devam ettiği,

ç. Başvuranın infaz ve koruma baş memuru tarafından sözel tehdit ve şiddete maruz kaldığı yönündeki iddiasına ilişkin olarak Kurumda görevli personel hakkında idari soruşturmanın başlatıldığı ve disiplin

soruşturması başlatılmasına yer olmadığına dair kararın verildiği, ayrıca konuyla ilgili olarak Ferizli Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından da *soruşturma yapılmasına yer olmadığına* yönelik kararın alındığı,

d. Başvuran tarafından infaz ve koruma baş memurunun davranışları gerekçe gösterilerek can güvenliğinin bulunmadığı iddia edilmiş olsa da söz konusu baş memurun Kurumda geçici süre ile görev yaptığı ve hâlihazırda asıl görev yeri olan Sakarya 3 No.lu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünde görev yapmaya başlamış olduğu ifade edilmektedir.

4. Başvuran, muhatap Kurumun yazılı görüşüne ilişkin yazılı görüşünü kanuni süresi içerisinde Kurumumuza göndermemiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde; *"Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek"* Kurumun görev alanları arasında düzenlenmiştir.

6. 6701 sayılı Kanun'un 17'nci maddesinin birinci ve sekizinci fıkralarında; *"Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği"* hükme bağlanmıştır.

7. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Ön incelemenin yapılması" başlıklı 48'inci maddesine göre; *"(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda;*

(...)

ç) Yargı organlarında görülmekte olan veya yargı organlarınca karara bağlanmış uyuşmazlıklara ilişkin olup olmadığı

(...)

yönlerinden incelenir."

8. Mezkûr Yönetmelik'in "Gerekçeli kabul edilmezlik kararı" başlıklı 67'nci maddesine göre; *"(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurularla ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir. (2) Ön inceleme aşamasında incelenabilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48'inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir."*

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

9. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

10. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, zgrlğinden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal nleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

11. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), bir kötü muamelenin Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 3'üncü maddesi kapsamında değerlendirilebilmesi için belli bir şiddet seviyesine ulaşması gerektiğini; bu asgari seviyenin göreceli olduğunu; vakadaki muamelenin niteliği ve bağlamı, icrasının şekli ve yöntemi, süresi, fiziksel ve ruhsal etkileri ve bazı durumlarda mağdurun cinsiyeti, yaşı ve sağlık durumu gibi koşullara bağlı olduğunu ifade etmiş (AİHM, *Bouyid/Belçika* [BD], B. No: 23380/09, 28/9/2015, para. 86.); ayrıca, 3'nc maddenin yakalama gibi bazı koşullarda g kullanımını yasaklamadığını, yalnızca zaruri olması ve aşırı olmaması kaydıyla böyle bir g kullanılabileceğini belirtmiştir (AİHM, *Vasilev/Bulgaristan*, B. No: 48130/99, 12/4/2007, para. 63.).

12. Somut başvuruda, başvuranın 10/9/2022 tarihinde saat 00.15-00.17 arasında infaz ve koruma baş memuru tarafından sözel ve fiziksel şiddete maruz kaldığı iddiasına yönelik muhatap Kurum tarafından; söz konusu tarihte başvuranın başka bir mahpusla kavga ettiğinin anlaşılması üzerine bulunduğu koğuştan alınıp darp raporu için hastaneye sevk edildiği, hastane dönüşü tedbir amaçlı farklı bir koğuşa yerleştirilmek üzere götürülürken görevli memurlara koğuşa geçmemek için zorluk çıkarması üzerine zor kullanılarak ve gerekli güvenlik önlemleri alınarak koğuşa yerleştirildiği, başvuranın görevli memurlara yönelik tehdit içerikli ifadeler kullandığı, başvuranın infaz ve koruma baş memuru tarafından sözel tehdit ve şiddete maruz kaldığı yönündeki iddiasına ilişkin olarak Ferizli Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından *soruşturma yapılmasına yer olmadığına* yönelik kararın alındığı tespit edilmiştir.

13. Başvuranın bulunduğu ceza infaz kurumunda fiziksel ve sözel şiddet uygulandığı iddiasına ilişkin yargı makamı tarafından verilmiş kararın bulunduğu anlaşılmış olup Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 67'nci maddesi uyarınca başvurunun kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUğUNA,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

14/9/2023 tarihinde, OY BİRLİğİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Alışan TİRYAKI
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŞ
Üye

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Üye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Üye

e-imzalıdır

Av. Zennure BER
Üye